

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

Ο ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΚΑΙ Η ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ ΜΠΡΑΟΥΝΙΓΓ

'Η νεαρά ηλικία της 'Ελισσάβετ. 'Η φιλόσθενη κράσις της. 'Η μελέτες της. Τά πρώτα της τραγωδία. 'Ο ένθεουσιαισμός του Μπράουινιγγ. 'Ενα γράμμα του. 'Ο πέθος του νά τήν γνωρίση. 'Η κρηνις της 'Ελισσάβετ νά δεχθί τόν έρωτά του. Πώς της έπεβλήθη ό Μπράουινιγγ.

Είνε ζήτημα αν σ' ολοκληρη την ιστορία των μεγάλων ερωτών μπορεί να βρη κανεις ερωτα οδν εκεινον που ενωσας με μακροχρονονυ και αροηκτουσ θεσμοσ, δυο απ' τουσ μεγαλιτερουσ αγγλουσ ποιητασ του προασμενου αιωουσ, τον Ροβερτο και την 'Ελισσάβετ Μπραουινιγγ. 'Η αγάπη των-μιά αγάπη που βασταξε σ' όλη τουσ τη ζωη-είνε ενα τραυφερωτάτο ποιήμα στοργησ και αφουσίωσασ που θά τό ζήλευσαν και οι θεοφιλοτεροι, και οι περιπαθεστεροι μεγάλοι δραυεμενοι των αιώνων.

Κόρη ένουσ γαιοκτιήμονουσ των άποικιων από καιρο έγκρατεστημενον στο Λονδίνο, η 'Ελισσάβετ Μπράετ ήταν από μικρη ενα πλάσμα τόσο φιλόσθενο, τόσο μαχηνικό ωστε ήταν υποχροσμένη να μένη διαρκησ σχεδόν κλεισμένη μέσα στο δωμάτιό της. Τό κλεισμο αυτό είχε κάνει την ψυχη της άκομη πιο εύάλσθητη απ' ότι φύσει ήταν, πιο λεπτή, πιο υπερωφηνη, μιά ψυχη που έμοιαζε με λουλουδι προαλωμένο μέσα σε σέσσα. 'Η 'Ελισσάβετ απομακρυσμένη καθόσ, ζούσε από τον κόσμο και τις διασκηδάσεσ του, μιά μόνη άπασχόληση είχε: Τό διάβασμα. Μ' αυτό προνοθεσ τις άτέλειωτεσ όρεσ της μοναξιάσ της. Από μικρη έδιάβαζε με μανία, με πέθος δ, τι έπεσε στα χέρια της, δ, τι εύρισκε στη μεγάλη βιβλιοθήκη του πατέρα της. Τό ευγενικό της πνεύμα, περιεργο και φιλόδοξο ζήτα τό πάντα ν' άγκυλάσθη, να ποιούθη απ' όλες τις γυωασεσ. Μαθαίνεσ άρχατα ελληνικά, λατινικά, έβραϊκά, και διαβάτεσ όλουσ τουσ συγγορασει, απ' τουσ γνωστοτερουσ ως τουσ άφανέστερουσ που έγραψαν στις γλώσσεσ αυτές. Καρπόσ των μελετων της αυτών ήταν διάφορα έργα της, ποιήματα πρωτότυπα, μεταφράσει, δοκίμια φιλοσοφικά, τά όποια αυτά καθ' έαυτά δέν είχαν μεγάλη αξία, έδειχναν όμως τι φλογερο πνεύμα εφάλαζε στο παιθικό κορμάκι της 'Ελισσάβετ. Και άληθινά και στα δεκαοχτώ και στα είκοσι χρόνια της και πολυ όργότερα, όταν την γυώρισε και την πήρε γυναίκα του ό Ροβερτοσ, ενα δειλό και άσθενικό πλάσμα ήταν όλη κι' όλη η 'Ελισσάβετ. Νά πώσ την περιγράφει μια σύγχρονη της που την συναναστρόφηκε πολυ: «Κορμιαστιά παιδιό, χέρια και πόδια κροσής, μιά θαυμαστή κόμη, γυμνή στούσ ώμουσ σε κερνέεσ μεταξινεσ μπουκλεσ. Οι μπουκλεσ αυτέσ με τό βαθύ καεσπαρό χρώμα, μοοκρυβόντε τό μικρό προσωπάκι της, τό τόσο τραυφερό κι' ευγενικό και μορμολικό και μιάσ άφινουν νά διακρίνομασ άνάμεσα από τό κνιάσιμό τουσ τά μεγάλα γυρίζα μάτια της, τ' έβρα κι' ερωτικά, και τό πολυ μεγάλο στόμα με τίε γυωασεσ της-εγγλωτίασ και της καλοούνησ».

Τό 1844, είκοσι όχτώ χρόνων, έπεσε από μερικιά έργα που πέρασαν άπαρτίρηται, η 'Ελισσάβετ δημοσίευσε εναν τόμο ποιημάτων, που έσαν ν' ένομά τις άμέσασ γνωστέ σε όλη την 'Αγγλία. Μερικέσ μαλλάντεσ της προπάντων μίλησαν ολότουσ στην καρδιά των 'Αγγλων. Και καθόσ η ποιήτρια δέν συγχαζε στα κέντρα, δέν φαινόντανε πουθενά, δέν ήταν κοσμική, δέν άργησε νά δημοιωρηγηθη ενασ θρύλοσ γύρω της. 'Ολοι μιλούσαν γι' αυτην σαν γιά μιά ίερεια του πονου, σαν γιά μιά γυναίκα πολυβασανιωμένη και άρροστη, κλεισμένη κήπου μακρυά απ' τουσ άνθρώπουσ...

Μά νά, έξωφανα, λίγουσ μήνεσ μετά την δημοσίευση των ποιημάτων της, η 'Ελισσάβετ παίρνει ενα γράμμα απ' ενα γνωστό κόλα τότε και θαυμαστό ποιητη Ροβερτο Μπράουινιγγ. Τό γράμμα αυτό ήταν άρκετά περιεργο: «'Αγαπώ, της έγραφε ό φίλοσ και όρμητικόσ ποιητήσ, τουσ στίχουσ οασ δλέκαρδα, άγαπητη μου μίε Μπράετ, κι' αυτό σημαίνει πως άγαπώ κι' εδωε την ίοια. 'Επιθυμώ πολυ νά σε δώ, νά σε γνωρίσω...»

'Υστερα απ' τό γράμμα αυτό, ό Ροβερτοσ Μπράουινιγγ της έξήτησε την άδεια νά την έπισκεφθη και νά της εκφράση τον θαυμασμό του. Μά εκεινή του άρνήθηκε, με γλυκα όμως και καλοσύνη. Κλεισμένη καθόσ ήταν στην κάμαρά της, δέν έννοοθεσ νά δεχθη έκει μέσα παρό μόνον τ' αδέρφια της, εναν εσδερφό της, τον γιατρό της και ελάχιετουσ άλλουσ παληούσ γυωαίμουσ της.

Μά ό Μπραουινιγγ ήταν νέοσ, όρμητικόσ κι' έπιμονόσ. 'Εννοεί νά την έπισκεφθη, νά την δει, νά της μιλήρη...

Και η 'Ελισσάβετ γράφει σχενικάωσ σε μιά φίλη της: «'Εστέρα νά τον δεχθώ από τέτοιεσ συνθήκεσ που δέν είχα ποτέ μου δεχθί εναν έρω. Δέν μπορεσα νά έπιμείνω πιά στην άρνησή μου. Τον έδέχθηκα, ωστόσο χωριε νά θέλω. Μά είχε ωστόσο εναν τρόπο νά διορθώνη τά πράγματα, δ.κ. Μπράουινιγγ, δυο έρω δέν έχω ν' απομακρύνω τό έμπαδια. Γράφει νά πιο χαριτωμένα γράμματα του κόσμου... Τέλοσ μιά μέρα ήρθε».

'Τέλοσ μιά μέρα ήρθε /> Τι βαθιά, τι μυστηρή άνατριχίλα που δονει τη φράση αυτή! Αισθάνεται κανεισ ότι είνε η κρηνιη της υπέρτατησ χαρδεσ μιάσ γυναίκασ, που χρονη ολοκληρη περιμενε, εκάλεσε με όλη την δύναμη της ψυχησ τον έρωτα και έξαφνα τον βλέπει νά φεύγη! Τι εστυχία!

Νάτοσ λοιπόν, ό ένας έννειμεσ στον άλλον, οι δυο ποιηταί μου. 'Εκείνη, εσπάρμένη στον ναυαγό της,

τόσο τραυφερή και λεπτή, οδν ενα λουλουδι λίγο μαμαμένο, μά μ' ενα άσμα πολυ γλυκό άκόμα. Τά δυο χυρίζα μάτια της, δέ σοβαρά και άδολα, έξεδάσαν τον έπισκέπτη της με μιάν όλοσ δίολου πνευματική ένταση. Και όμωσ η σχεδόν άδολη, εσκαμη αυτή γυναίκα έξερε νά μιλή γιά πράγματα άληθινα, δυνατά, μεγάλα. Στο μικρό έκεινο κεφάλαιο σαλεύουν οι πιο φλογερέσ ιδέεσ.

'Όσο την κεντάζει ό Μπράουινιγγ, τόσο πιο πολυ αισθάνεται ότι τό άσθενικό αυτό πλάσμα του έννοισου είνε η μόνη γυναίκα που του ταιριάζει. Και σιγά-σιγά πονίεται, μεθά, σνεπαίρνεται απ' την γοητεία της. «Πρωτόμω, έλεγε νά κἀθουμαι μιάν ώρα την ήμέρα στο πλευρό της, πέρα όλες τις εστυχίεσ του κόσμου...» Πολλά από τά ποιήματα που έγραψε την εποχη αυτή ό Ροβερτοσ είναι έπιφρασμένα από τον έρωτά του προς την 'Ελισσάβετ. Τόν αισθάνεται κανεισ παντου, στούσ στίχουσ του τον έρωτα αυτών, άλλου έμμεσον, σκεπασμένων, και άλλου πάλιν έντελωσ έξοσκεπον, φανερόν.

Και η 'Ελισσάβετ; Στόν μεγάλο έρωτα του Ροβερτόν, άπαντοσε με την άπαλή, καρτερική φωνή της: «'Είνε άδύνατον!...» 'Αδύνατο όχι γιατί δέν την τραβοούσ ό έρωτασ αυτόσ. 'Ιοια ίοια την τραβοούσε άκατανίκητη, με μιά δύναμη στην όποιαν καταλάβαινε πολυ καλό ότι θά υπέκυπτε στο τέλος. 'Αλλά φορότανε η άμορη, η άρρωστη και βασανιωμένη γυναίκα μήπωσ άπογησυνότανε ό Ροβερτοσ, μήπωσ δενότανε μιά άλυσούλα την όποιαν από λεπτότητα δέ θά μοποούσε κατόπιν νά κόψη. Και έκπειτα έννοιαθε πολυ γερασμένο κόλασ τον έαυτο της γιά ν' άγαπηθη.

'Ηταν δυο τρία χρόνια μεγαλιτερη από τον Ροβερτο. 'Ο, τό σκληρό μαρτύριο! 'Όχι, δέ θέλει φοβόταν πώσ θά βαστοούσε πολυ λίγο. Πρωτόμωι νά μείνη μόνη κι' ερημη... Μά ό Μπράουινιγγ με τό μεγάλο πέθος και την αδάμνηστη θέληση δέν ήταν δυνατόν νά την άφηση στην άδράνεια της. 'Εννοεί νά κτανική νά έμπαδια. Της μιλάει παιδιό με τό πέθος, αλλά και με θέληση σιδερανε. Την προστάζει ν' αφήση τό κινάρι της άρρωστιάσ και νά τον άκολουθήρη έξω στις στράτεσ της ζωής. Την προστάζει νά γεννη τό μέλι της ερωτικής έντυχιάσ-τό μέλι εκεινο με τό πολυ σφοδρό μύρο γιά τά πολυ τραυφερά πλάσματα, την άγρια εκεινή γλύκα που γι' αυτή δχει ειπωθεί:

— «'Ας την δοκίμαζε και άς πέθαινα κατόπιν!...»
'Η 'Ελισσάβετ άντιστέκεται λιγω άκόμη εσχύνονταε όλο τον κρυφό της καυλό μεσ στο περιφραγέτο «Πορτογαλλική Σοννάτε», μά στο τέλος υποχωρηί...

'Αφίνε νά την παρασούη τό μεγάλο κύμα του πέθουσ, δίνεται με όλη της την ψυχη ό' εναν έρωτα που καθόσ θά ίδομασ σ' άλλο φύλλο στάθηκεσ απ' τουσ πιο μεγάλουσ, απ' τουσ πιο σφοδρουσ που έννάρησε ό κόσμοσ!...

ΠΡΟ'ΟΝΤΑ... «ΧΙΝΔΕΜΠΟΥΡΓ»

Είνε γνωστόν πόσο δημοφιλήσ είνε στην πατρίδα του, ό Πρόεδροσ της Γερμανικήσ Δημοκρατίασ Χίνδεμπουργ. Τό κακό όμως είνε ότι διαφόροι Γερμανικοί βιομηχανικοί οίκοι δέν έννοούν νά φύσουν άνακμητάλλουτη την δημοτικότητά του αυτή. Δέν περνάει λοιπόν ήμέρα που νά μη λάθη ό Πρόεδροσ και από μιά, τολάχιστον αίτηση γιά νά έπιτερωθί νά δοθη τό ένοματόσ εις διάφορα βιομηχανικά προϊόντα η στην εφάρωση κανονόσ νέου έφευρετόσ.

'Ο Πρόεδροσ, καλοκάγαθοσ καθόσ είνε, δέν λέγει ποτέ όχι. Διασκηδάει δέ σαν μικρό παιδιό εναν του φέρνουν «τά δαίγματα» των προτόνων που φέρου τό ένοματόσ.

Οι έμποροι όμως είνε καθόσ φαίνεται, παντου και πάντοτε οι ίδιοι... Πεισιτομένοι άκ των προτέρων περή της καλήσ πωλήσασ των προτόνων που θάχη την τύχη νά φέρη τό ένομα του Προεδρου δέν φρονιζουν διόλου γιά την καλή τουσ ποιότητα. Κι' έτσι ό Χίνδεμπουργ σε κάποιον κατασκευαστή οίνου που τό είχε στείλει τελευταίωσ φεσ όρωσ μερικέσ μπουκλεσ του κρασιού που εφερε τό ένοματόσ, προσέθεσε στο μπύλιετοσ (πο) του στείλει γιά νά τον ευχαριτήση και τό έξέη ύστερωγράφου:

'Εάν στο μέλλον, μου κἀνετε την τιμήν νά βαφτίσετε καινα νέο κρασιό οασ με ένοματόσ μου θά οασ παρακαλέσω η μουίτελεσ που θά μου στείτετε νά είνε εσοιασώητοτεσ άλλησ μάρκασ θέλετε εκτόσ της μάρκασ «Χίνδεμπουργ»!...

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Δέν ζώμεν ίνα άπολαρβάνωμεν ματαίασ ήδονάσ, άλλ' ίνα άναπυξώσωμεν δ,τι μεσα μας ύπόρχεσ, ν' άπυκτώμεν τον εσγενέστατον χαρακτήρη και νά πράτομεν χάρην της άνοφωπότητοσ, ό,τι είνε εις ήμασ δυνατόν.

